

ZURn6310 Kvantitativní analýza obsahu

Rozsah: 1/1/0 6 kr. Ukončení z.

Vyučující: Mgr. Martina Novotná (přednášející), Mgr. et
Mgr. Michal Tkaczyk, Ph.D. (přednášející),

Garance: Mgr. et Mgr. Michal Tkaczyk, Ph.D.

Předpoklady: ZURn4108 Deskriptivní analýza kvantitativních dat

Limit - max. studentů: 20

Výuka: Pátek, 14:00-15:40, Studio 5.27

Anotace

Kurz je věnován obsahové analýze, která patří mezi základní metody výzkumu médií. Obsahová analýza umožňuje generovat validní a spolehlivé zjištění tykající se většího množství komunikačních sdělení a je používána jak akademiky, tak v komerční sféře. V úvodních hodinách se studující seznámí s východisky, základním vymezením a možnostmi aplikace této výzkumné metody. V další části je kurz provede jednotlivými fázemi obsahové analýzy – od volby výzkumného tématu přes specifikaci výzkumného problému, cíle výzkumu a výzkumných otázek, formulaci hypotéz, operacionalizaci, konstrukci výzkumného souboru, tvorbu kódovacího klíče a datové matice až k nácviku kódování, základům statistického využití dát a psaní výzkumné zprávy/empirické statě. Kurz je zaměřen na praktické znalosti – v průběhu semestru budou studující budou pracovat vlastních projektech empirických výzkumu postavených na obsahové analýze. Výuka v hodinách probíhá formou krátkých přednášek, skupinových diskuzí, prezentací a praktických cvičení.

Cíle kurzu

Cílem kurzu je seznámit studující s kvantitativní obsahovou analýzou a vybavit je dovednostmi a zručnostmi tak, aby byli schopni navrhnout a zrealizovat vlastní empirický výzkum postaven na této metodě.

Výukové metody

Výukové metody v hodině zahrnují přednášky, studentské prezentace, diskuzi. Samostatná práce studentů zahrnuje systematickou a kritickou četbu odborných textů, rozvoj dovedností (vypracování průběžných úkolů a odborného textu) a práci v týmu.

Studijní literatura

Studijní literatura je rozdělená na povinnou a doporučenou. Znalost obsahu povinné literatury je vstupním předpokladem pro zvládnutí praktické části kurzu. Doporučená literatura rozšiřuje základní znalosti. Literatura ke kurzu je dostupná v knihovně, nebo přes portál E-zdroje. V ostatních případech literaturu poskytne vyučující.

Podmínky absolvování kurzu

Kurz je ukončen zápočtem. Podmínky pro získání zápočtu jsou:

- účast v seminářích (je možno absentovat na 1 hodině bez udání důvodu);
- odevzdání 4 průběžných úkolů, za každý úkol je třeba získat přinejmenším 60 % bodů;
- 6 mini-prezentací o pokroku v práci nad projektem
- odevzdání a získání přinejmenším 60 % bodů za závěrečný úkol;

Pro všechny úkoly existuje možnost jedné opravy.

Závěrečný úkol (do 1. června)

Revidovaný projekt výzkumu

Revidovaný projekt výzkumu v rozsahu do 2000 slov by měl zohlednit zpětné vazby k průběžným úkolům a mít následující strukturu:

1. **ÚVOD.** Formulace výzkumného problému a cíle analýzy. Vysvětlení oborové případně společenské relevance výzkumného problému.
2. **TEORETICKÁ ČÁST.** Představení konceptuálního rámce. Stručné shrnutí dostupných poznatků na dané téma.
3. **METODOLOGICKÁ ČÁST.** Formulace výzkumné otázky a hypotéz(y). Operacionalizaci proměnných. Popis metody sběru a analýzy dat. Představení zkoumaných obsahů. Popis způsobu tvorby výzkumného souboru.
4. **PŘÍLOHA.** Revidovaná verze kódovací knihy.

Revidovaný projekt výzkumu je třeba odevzdat do odevzdávárny. Za projekt lze získat 50 bodů.

Konkrétní zadání analýzy studenti vypracují v prvním průběžném úkolu.

Průběžné úkoly

V průběhu semestru studenti odevzdají čtyři průběžné úkoly:

- 1) Předběžný projekt výzkumu
- 2) Výzkumný soubor
- 3) Kódovací kniha a kódovací arch
- 4) Vypočet shody mezi kodéry a reflexe příčin neshody

Průběžné úkoly představují dílčí kroky nutné pro vypracování závěrečného úkolu. Tyto průběžné úkoly studenti vypracují samostatně.

1. Předběžný projekt výzkumu (16. března)

Dokument, v rozsahu do 750 slov, popisuje základní parametry obsahové analýzy mediálních sdělení, na jejíž vypracování student bude pracovat v průběhu semestru. Tento projekt musí obsahovat formulaci tématu, výzkumného problému, cílů analýzy, krátké vymezení základních konceptů, formulaci výzkumné otázky a hypotéz odvozených z literatury. Za úkol lze získat 18 bodů.

2. Výzkumný soubor (30. března)

Dokument zahrnující popis způsobu konstrukce výzkumného souboru, včetně formulace kritérií pro zařazení jednotlivých sdělení do analýzy, a jeho odůvodnění. K dokumentu je třeba přiložit složku se soubory, které budou předmětem analýzy. Za úkol lze získat 12 bodů.

3. Kódovací kniha a kódovací arch (13. dubna)

Kódovací kniha má formu strukturovaného seznamu všech sledovaných proměnných, jejich hodnot/kategorií a kódovacích instrukcí (operacionalizované definice proměnných a jejich hodnot). Vedle kódovací knihy je třeba odevzdat kódovací arch ve formátu Excel (*.xls, *.csv). Za úkol lze získat 12 bodů.

4. Výpočet shody mezi kodéry (4. května)

Dokument obsahující krátké odůvodnění volby koeficientu pro vyhodnocení shody mezi kodéry. K dokumentu je třeba přiložit výsledky výpočtu shody mezi kodéry pro každou

sledovanou proměnnou (min. počet kódovaných sdělení je 10). Dosažené výsledky by měly být přinejmenším uspokojivé. Za úkol lze získat 9 bodů. Součástí úkolu je také vypracování zpětné vazby ke kódovací knize kolegy/kolegyně.

Mini-prezentace v hodině (3., 10., 24. a 31. března, 14. dubna a 5. května)

6 krát v semestru studenti prezentují kolegům výsledky své práce na řešení průběžných úkolů formou mini-prezentace a mají možnost získat zpětnou vazbu. Prezentace nejsou bodově hodnoceny.

Zkrácená osnova kurzu

1. týden (17. února): Úvodní hodina: seznámení s obsahem kurzu
2. týden (24. února): Obsahová analýza: základní východiska, vymezení a aplikace
3. týden (3. března): Koncepční příprava obsahové analýzy. Konceptualizace výzkumného problému a výzkumný design.
4. týden (10. března): Analýza dat v obsahové analýze
5. týden (17. března): Volba sdělení a konstrukce výzkumného souboru
6. týden (24. března): Operacionalizace proměnných a volba indikátorů
7. týden (31. března): Tvorba kódovací knihy, formulace kódovacích instrukcí
8. týden (7. dubna): Státní svátek. Výuka se nekoná.
9. týden (14. dubna): Validita, spolehlivost a shoda mezi kodéry
10. týden (21. dubna): Samostatná práce studentů
11. týden (28. dubna): Obsahová analýza sociálních sítí
12. týden (5. května): Samostatná práce studentů
13. týden (12. května): Prezentace výsledků OA

Rozdělení témat dle vyučujících

Martina Novotná (9., 11. a 13. týden)

Michal Tkaczyk (ostatní týdny)

Osnova kurzu

1. týden (17. února): Úvodní hodina: seznámení s obsahem kurzu

2. týden (24. února): Obsahová analýza: východiska, základní vymezení a aplikace

- definice obsahové analýzy
- epistemologická východiska týkající se textů/obsahů
- typy obsahové analýzy
- možnosti použití a aplikace OA

Povinná literatura:

* Kapitola “Defining Content Analysis as a Social Science Tool” In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Conceptual foundation“, zejména podkapitola „Framework“, kapitola „Uses and Inferences“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

* Kapitoly “Analyzing Media Content” a “Patterns in Media Content” In Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (1996). Mediating the message: Theories of influences on mass media content. White Plains, N.Y: Longman.

3. týden (3. března): Koncepční příprava obsahové analýzy. Konceptualizace výzkumného problému a výzkumný design.

- konceptualizace výzkumného problému OA
- jednotlivé složky výzkumného designu OA
- možné typy designů OA

Povinná literatura:

* Kapitola “Designing content analysis” in Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „The Logic of Content Analysis Design“ a podkapitoly „Designing an Analysis“ a „Writing a Research Proposal“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

* Podkapitola „Hypotheses, Predictions, and Research Questions“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Macnamara, J. R. (2005). Media content analysis: its uses, benefits and best practice methodology. Asia Pacific Public Relations Journal, 6(1), 1–34.

4. týden (10. března): Analýza dat v obsahové analýze

- vztah mezi výzkumnou otázkou, hypotézou a technikou analýzy dat
- základní statistické techniky analýzy dat v OA: popisná analýza, sčítání frekvence, průměrné hodnoty, podíly
- analytické postupy pro nalézání vztahů mezi proměnnými

Povinná literatura:

* Kapitola „Data Analysis“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Results and Reporting“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Kapitola „Analytical/Representational Techniques“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

5. týden (17. března): Volba sdělení a konstrukce výzkumného souboru

- jednotky analýzy a kritéria pro definování jednotek
- časový rámec analýzy
- census a vzorek
- pravděpodobnostní a nepravděpodobnostní výběr
- stratifikovaný výběr, konstruovaný týden
- zdroje mediálních obsahů pro analýzu

Povinná literatura:

* Kapitola „Sampling“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

- * Kapitoly „Unitizing“ a „Sampling“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.
- * Manganello, J., Franzini A., & Jordan, A. (2008). Sampling Television Programs for Content Analysis of Sex on TV: How Many Episodes are Enough? *The Journal of Sex Research*, 45(1), 9–16.
- * Hester, J. B., & Dougall, E. (2007). The Efficiency of Constructed Week Sampling for Content Analysis of Online News. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 84(4), 811–824.

6. týden (24. března): Operacionalizace proměnných a volba indikátorů

- operacionalizované definice, pravidla přiřazování čísel
- úrovně měření
- frekvence, významnost
- kategorizace, klasifikační systém
- klasifikace pomocí škály, sémantický diferenciál
- tvorba indexu

Povinná literatura:

- * Kapitola „Measurement“ (zejména str. 60-70) a podkapitola „Concept Definitions and Category Construction“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

- * Podkapitoly „Operationalization“ a „Index Construction in Content Analysis“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.
- * Podkapitola „Variables“ in Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

7. týden (31. března): Tvorba kódovací knihy, formulace kódovacích instrukcí

- kódovací kniha
- kódovací instrukce

Povinná literatura:

- * Podkapitoly „Approaches to defining the semantics of data“ a „Records“ in Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

Doporučená literatura:

- * Ilustrace „Sample Codebook“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.
- * Sparks, C. (2017). Journalistic Role Conception and Role Performance: Research Instruments and Data Sets for Hong Kong and Mainland China. Hong Kong Baptist University Library. <http://digital.lib.hkbu.edu.hk/JRP/>

8. týden (7. dubna): Velký pátek

9. týden (14. dubna): Validita, spolehlivost a shoda mezi kodéry

- validita a spolehlivost
- zdroje ohrožení a techniky zvyšování shody mezi kodéry;
- postupy, koeficienty a dostupné online nástroje pro posuzování shody mezi kodéry

Povinná literatura:

* Kapitoly „Reliability“ a „Validity“ in Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). *Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitoly „Reliability“ a „Validity“ in Krippendorff, K. (2018). *Content Analysis An Introduction to Its Methodology* (4th ed.). SAGE.

* Andrew F. H., & Krippendorff, K. (2007). Answering the Call for a Standard Reliability Measure for Coding Data. *Communication Methods and Measures*, 1(1), 77–89.

10. týden (21. dubna): Samostatná práce studentů

11. týden (28. dubna): Obsahová analýza sociálních sítí

- Cambridge Analytica skandál: dopady a reakce vědecké komunity
- Etické otázky stahování online dostupných dat pro účely výzkumu
- Představení aktuálních možností získávání dat ze sociálních sítí

Povinná literatura:

* Breuer , J., Kmetty, Z., Haim, M., Stier, S. (2022). User-centric approaches for collecting Facebook data in the ‘post-API age’: experiences from two studies and recommendations for future research. *Information, Communication & Society*.

<https://doi.org/10.1080/1369118X.2022.2097015>

* Mancosu, M., Vegetti, F. (2021). What You Can Scrape and What Is Right to Scrape: A Proposal for a Tool to Collect Public Facebook Data. *Social Media + Society*. 1-11.

<https://doi.org/10.1177/2056305120940703>

Doporučená literatura:

* Bruns, A. (2019). After the ‘APIcalypse’: social media platforms and their fight against critical scholarly research. *Information, Communication & Society*, 22(11), 1544–1566.

<https://doi.org/10.1080/1369118x.2019.1637447>

* Jünger, J., Keyling, T. (2020). Facepager. An application for automated data retrieval on the web. Source code and releases available at <https://github.com/strohne/Facepager/wiki>

* Kapitola “ Privacy, Ethics, and Inequalities“ in Quan-Haase, A & Sloan, L. (2016). *Social Media The SAGE Handbook of Research Methods* (2nd ed.). SAGE.

12. týden (5. května): Samostatná práce studentů

13. týden (12. května): Prezentace výsledků OA

- techniky prezentace výsledků OA
- grafy
- tabulace, kontingenční tabulky v OA

Povinná literatura:

* Kapitola „Results and Reporting“ in Neuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. SAGE Publications.

* Podkapitoly „Tabulations“ a „Cross-Tabulations, associations, and correlations“ in Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Los Angeles: SAGE.